

ПРАВОВА ОХОРОНА КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ

ДРОГІН ЄГОР

Професіонал з інтелектуальної власності 1 категорії
відділу авторського права і суміжних прав
департаменту розвитку сфери авторського права і суміжних прав
УКРНОІВІ

Особливості правової охорони

Стаття 4 Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право визначає, що: **«Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори в розумінні статті 2 Бернської конвенції».**

Зі свого боку, Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів встановлює, що термін **«Літературні і художні твори»** охоплює всі твори в галузі літератури, науки і мистецтва, яким би способом і в якій би формі вони не були виражені».

Згідно зі статтею 10 Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (далі – «Угода ТРІПС») **«Комп'ютерні програми у вихідному або об'єктному коді захищаються як літературні твори за Бернською Конвенцією (1971).»**

У Директиві 2009/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 квітня 2009 року про правову охорону комп'ютерних програм (далі – «Директива 2009/24/ЄС»), а саме статті 1 визначено, що: **«Відповідно до положень цієї Директиви, держави-члени повинні охороняти комп'ютерні програми нормами авторського права як літературні твори у значенні Бернської конвенції про охорону літературних та художніх творів.»**

Визначення

Законом України «Про авторське право і суміжні права» № 2811-IX від 01.12.2022 (далі – «Закон України про авторське право») **комп'ютерні програми віднесені до об'єктів авторського права, та визначаються як «набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером (настільним комп'ютером, ноутбуком, смартфоном, ігровою приставкою, смарт-телевізором тощо), які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату, зокрема операційна система, прикладна програма, виражені у вихідному або об'єктному кодах».**

Умови охороноздатності

Охорона комп'ютерної програми поширюється на комп'ютерні програми, виражені у вихідному або об'єктному кодах, якщо вони є оригінальними.

Охорона надається формі вираження комп'ютерної програми.

Графічний інтерфейс користувача, набір виконуваних функцій, формат файлів даних, які використовуються у комп'ютерній програмі для експлуатації її функцій, не є формами вираження комп'ютерної програми.

Ідеї та принципи, на яких ґрунтується будь-який елемент комп'ютерної програми, зокрема ті, на яких ґрунтується її інтерфейс, логічні схеми, алгоритми та мови програмування, не охороняються авторським правом.

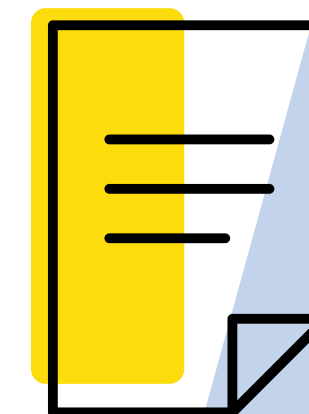
Розподіл майнових прав на комп'ютерну програму як службовий твір

Враховуючи положення та п. 16 ч. 1 ст. 6 Закону № 2811-ІХ, який відносить комп'ютерну програму до об'єктів авторського права , можна стверджувати, **що розподіл майнових прав на комп'ютерну програму як службовий твір буде регулюватися саме ч. 3 ст. 440 ЦКУ**, з чого можна зробити висновок, що майнові права на комп'ютерну програму, створену у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), переходять до юридичної або фізичної особи, де або у якої працює автор, з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ)
ВІД 22 ТРАВНЯ 2023 РОКУ
СПРАВА № 760/16961/19

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 22 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

СПРАВА № 760/16961/19

Сутність спору

Спір виник щодо визнання авторського права у формі співавторства на комп'ютерну програму «ІНФОРМАЦІЯ _1» (LightConverse) у всіх версіях та модифікаціях, а також на програму «Л8», яку позивач вважав похідною від первісного твору. Позивач вимагав заборонити відповідачам будь-яке використання цих програм без зазначення його імені як співавтора і припинити розповсюдження ліцензій від імені ТОВ «Л8».

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 22 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

СПРАВА № 760/16961/19

Перебіг розгляду справи

2004–2010 рр. – двоє фізичних осіб (ОСОБА _1 та ОСОБА _2) створили первісну програму «ІНФОРМАЦІЯ _1», авторське право зареєстровано у 2010 р. Надалі сторони спільно випускали технічні оновлення («v57_05», «v56_06», тощо) та, за твердженням позивача, спільно працювали над «Л8».

2018 р. – ОСОБА _2 (як директор ТОВ «Л8») розповсюдив «гарантійний лист», у якому вказав себе єдиним розробником LightConverse.

2019 р. – позивач подав позов про визнання співавторства й припинення порушень.

20 липня 2021 р. – Солом'янський районний суд м. Києва відмовив у задоволенні позову.

4 липня 2022 р. – Київський апеляційний суд залишив рішення без змін.

22 травня 2023 р. – Верховний Суд відхилив касаційну скаргу позивача, остаточно заклавши спір.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 22 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

СПРАВА № 760/16961/19

Позиції сторін

3.1 Позивач (ОСОБА _1). Стверджував, що всі подальші версії «ІНФОРМАЦІЯ _1» і програма «Л8» є переробками його спільного твору з ОСОБА _2. Посилався на експертний висновок № 2-26/04, де вказано, що «ІНФОРМАЦІЯ _1 v59_37» і «Л8» походять від ранніх версій «ІНФОРМАЦІЯ _1». Вважав, що зміна назви на «Л8» і укладання ліцензій без його згоди порушують права співавтора.

3.2 Відповідачі (ТОВ «Л8» і ОСОБА _2). Заперечували факт співавторства позивача у пізніших версіях і в «Л8». Наголошували, що позивач не надав повного вихідного чи об'єктного коду ні первісної програми, ні спірних модифікацій; отже, відсутні докази творчого внеску та переробки. Зазначали, що фрагменти коду, подані позивачем, непридатні для ідентифікації твору.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 22 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

СПРАВА № 760/16961/19

Позиція судів

4.1 Перша інстанція

Констатувала відсутність доказів співавторства у спірних версіях і в «Л8»: позивач не представив жодного примірника програм із зазначенням свого авторства чи зареєстрованих свідоцтв. Вказала, що словосполучення «усі версії та модифікації» не дозволяє ідентифікувати конкретні об'єкти охорони.

4.2 Апеляційний суд

Погодився, що наданий позивачем фрагмент вихідного тексту «не є повноцінною комп'ютерною програмою» і «не є достатнім для ідентифікації твору». Зафіксував неможливість встановити факт переробки «ІНФОРМАЦІЯ _1» у «Л8» через нестачу матеріалу для дослідження.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 22 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

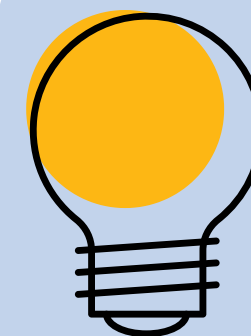
СПРАВА № 760/16961/19

Верховний Суд (касація)

- Підкреслив, що «примірником комп'ютерної програми може бути лише вихідний або об'єктний код»; інші носії чи фрагменти не підтверджують авторство. **ВС підтвердив, що відповідно до закону комп'ютерна програма охороняється як літературний твір (ст.18 Закону) незалежно від способу чи форми її вираження. Однак, водночас ст.8 Закону чітко зазначає: правова охорона поширюється тільки на форму вираження твору, а не на ідеї, алгоритми, принципи чи методи, навіть якщо вони втілені у творі.**
- З урахуванням експертних висновків 2019 та 2020 рр. підтвердив, що відсутній повний примірник первісної програми, а отже неможливо ідентифікувати твір і довести його переробку у «Л8».
- Дійшов висновку про недоведеність творчого внеску позивача у «Л8» і залишив касаційну скаргу без задоволення.

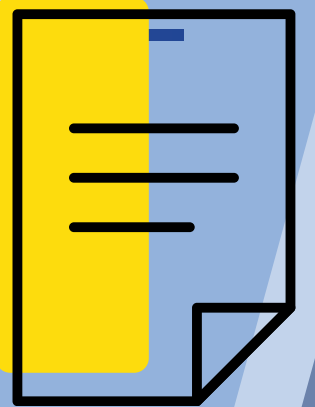
ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 22 ТРАВНЯ 2023 РОКУ

СПРАВА № 760/16961/19

Підсумок

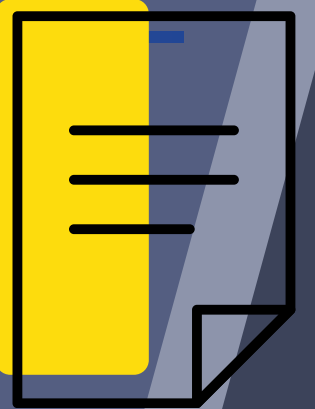
Суди всіх інстанцій дійшли **однакового правового висновку**: спір про авторське право на комп'ютерну програму неможливо вирішити **без пред'явлення повного коду твору, оскільки лише такий код є єдиним належним об'єктом охорони**. Неподання позивачем первісної програми та покладання на фрагменти коду зумовили відмову у задоволенні позову.

**ПОСТАНОВА КИЇВСЬКОГО АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ ВІД 06
ЛЮТОГО 2024 РОКУ
СПРАВА №760/18303/14-Ц**

ПОСТАНОВА КИЇВСЬКОГО АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ ВІД 06 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

СПРАВА №760/18303/14-Ц

Сутність спору

Позивач — ДП «Головний навчально-методичний центр Держпраці» (далі — ДП «ГНМЦ») — просив:

- визнати недійсним свідоцтво № ___1 від 12.02.2014 р. на комп'ютерну програму «ІНФОРМАЦІЯ_1» («Версія 1»), видане на ім'я двох співробітників підприємства;
- зобов'язати реєстраційний орган внести відомості про недійсність цього свідоцтва;
- підтвердити належність ДП «ГНМЦ» майнових авторських прав на програму.

Підставою спору стало те, що програма була створена працівниками в межах виконання державного замовлення та службових обов'язків, а отже, (за законом, чинним на момент її створення) виключні майнові права повинні належати роботодавцю, а не авторам, які зареєстрували її на себе.

ПОСТАНОВА КИЇВСЬКОГО АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ ВІД 06 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

СПРАВА №760/18303/14-Ц

Перебіг розгляду справи

- **2000 р.** — укладено договір № 4 між ДП «ГНМЦ» та Мінпраці України щодо розроблення системи професійного психофізіологічного відбору; у рамках робіт передбачена «розробка спеціального програмного забезпечення психофізіологічного тестування».
- **2002-2003 рр.** — наказами створювалися наукові групи, до яких входили відповідачі; відбулися випробування та апробація програмного забезпечення («Main» і АП «Психофізіологія»), складено протоколи.
- **24.12.2004 р.** — ДП «ГНМЦ» отримало сертифікат відповідності на одиничний виріб програмного засобу «ІНФОРМАЦІЯ_1», версія 1.
- **12.02.2014 р.** — Держслужба ІВ видала відповідачам свідоцтво № ___1 про реєстрацію авторського права на той самий програмний продукт.
- **04.04.2023 р.** — суд першої інстанції відмовив у позові, вважаючи, що службовий характер твору й авторство роботодавця не доведені.
- **06.02.2024 р.** — Київський апеляційний суд скасував це рішення і задовольнив позов частково: визнав свідоцтво недійсним і зобов'язав внести зміни до реєстру, але відмовив у окремому підтвердженні майнових прав, зазначивши, що вони вже належать позивачеві «за законом».

ПОСТАНОВА КИЇВСЬКОГО АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ ВІД 06 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

СПРАВА №760/18303/14-Ц

Позиції сторін

Сторона	Основні доводи	Аргументація
Позивач (ДП «ГНМЦ»)	Програма є службовим твором; виключні майнові права належать роботодавцю.	- Існує державне замовлення й фінансування (700 000 грн). - Відповідачі працювали у складі наукової групи, отримували зарплату й винагороду за етапи робіт. - Програма створена не пізніше 17.01.2003 р. і сертифікована на ім'я ДП «ГНМЦ».
Відповідачі 1–2 (автори-співробітники)	Програма створена ними ще з 1994 р., поза виконанням НДР службові відносини не доведені.	- Реальним службовим твором була інша програма «Main», а не «Версія 1». - Фінансування НДР згодом припинили; авторський договір не укладався; винагороду за передачу прав вони не отримували.
УКРНОІВІ (реєструючий орган)	Формальні вимоги заявки виконані; презумпція авторства заявників.	Реєстратор не проводить експертизу авторства, відповідальність за достовірність даних несе заявник.

ПОСТАНОВА КИЇВСЬКОГО АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ ВІД 06 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

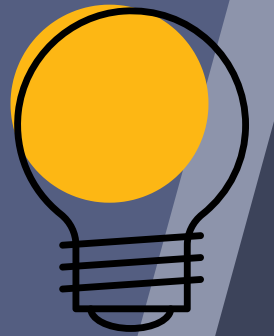
СПРАВА №760/18303/14-Ц

Позиція суду

- 1. Застосоване право.** Оскільки авторське право виникає з моменту створення твору, суд застосував Закон України «Про авторське право і суміжні права» в редакції, чинній станом на 16.08.2001 р., а не норми ЦК України.
- 2. Фактичні висновки.** Програма «Версія 1» безсумнівно існувала до 17.01.2003 р. (протокол випробувань) і була сертифікована у 2004 р. на ім'я ДП «ГНМЦ». Експертизою встановлено спільне походження програм «Версія 1» (службовий твір) та «ВЕРСІЯ 1» (зареєстрована відповідачами).
- 3. Юридична кваліфікація.** За ч. 2 ст. 16 Закону 3792-XII виключні майнові права на *службовий твір* належать роботодавцю, якщо інше не передбачено договором. Відповідачі перебували у трудових відносинах, входили до наукової групи й виконували службове завдання зі створення програми; інших договірних виключень не доведено. Стан фінансування чи невиплата винагороди не позбавляє роботодавця прав на службовий твір.

ПОСТАНОВА КИЇВСЬКОГО АПЕЛЯЦІЙНОГО СУДУ ВІД 06 ЛЮТОГО 2024 РОКУ

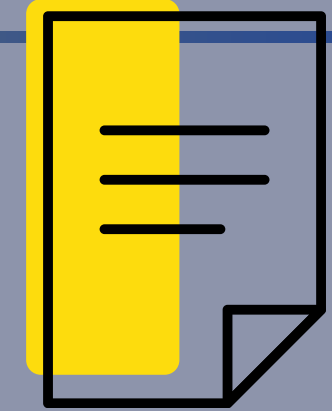
СПРАВА №760/18303/14-Ц

Рішення апеляційного суду.

- **Визнати недійсним свідоцтво № ___1 від 12.02.2014 р. як таке, що порушує майнові авторські права ДП «ГНМЦ».**
- **Зобов'язати реєструючий орган внести відомості про недійсність у Державний реєстр.**
- **Відмовити у додатковій вимозі «визнати майнові авторські права», оскільки вони вже належать позивачу *ex lege*; належний спосіб захисту — самостійна реєстрація роботодавцем.**

**ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД
28 ЛИПНЯ 2021 РОКУ
СПРАВА № 1309/3808/12**

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 28 ЛИПНЯ 2021 РОКУ

СПРАВА № 1309/3808/12

Сутність спору

- Позовні вимоги: «про відшкодування шкоди у зв'язку з порушенням авторського права, заборону та припинення дій, що порушують авторське право і створюють загрозу їх порушення».
- Об'єкт спору — авторські (майнові) права на «комп'ютерні програми ІНФОРМАЦІЯ_15, ІНФОРМАЦІЯ_16, їх похідних та інших програм, розроблених на основі цих вихідних кодів», а також створену відповідачем «копію програмного продукту ІНФОРМАЦІЯ_17».
- Спір виник після припинення дії договору № Р-1, коли, за твердженням позивача, відповідач, використовуючи отриманий доступ до «вихідних кодів та ін.», незаконно розповсюджував згадані програми під торговельною маркою АВТО Software, зареєстрованою за позивачем (свідоцтво № НОМЕР_1).

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 28 ЛИПНЯ 2021 РОКУ

СПРАВА № 1309/3808/12

Позиції сторін

Позивач (ОСОБА_1)

- Факт авторства та права підтверджено рішеннями ДДІВ № 39989-39991 і свідоцтвом на знак № НОМЕР_1.
- Спосіб порушення: «відповідач незаконно розробив копію програмного продукту ІНФОРМАЦІЯ_17 і незаконно продає його»; продаж здійснювався через перелічені сайти, зокрема «www.sipvoipsdk.com; ІНФОРМАЦІЯ_1; ... ІНФОРМАЦІЯ_8».

Докази:

- «Висновок № 4580/4581 судової комплексної комп'ютерно-технічної експертизи», де встановлено «ідентичність більшості файлів» та «ознаки порушення авторських прав».
- Нотаріальні огляди сайтів, роздруківки WHOIS, показання покупців та листування з хост-реєстраторами, банківські реєстри платежів.

Вимоги: стягнути «компенсацію в сумі 500 000,00 грн» (п. «г» ч. 2 ст. 52 Закону) та заборонити подальше використання.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 28 ЛИПНЯ 2021 РОКУ

СПРАВА № 1309/3808/12

Відповідач (ОСОБА_2)

- **Головний аргумент:** «Відповідач заперечує сам факт використання ним об'єкта авторського права позивача».

Критика доказів позивача:

- «Суд ... не досліджував та не порівнював зміст комп'ютерної програми, авторство на яку має позивач, та комп'ютерної програми, яка ... розміщена на сайтах».
- «Факт існування сайтів та створення цих сайтів ОСОБА_2 суд не досліджував».
- Протокол нотаріуса м. Москва вважає недопустимим.

У касації: посилення на «відсутність висновку Верховного Суду щодо питання застосування норми права у подібних правовідносинах» та на процесуальні порушення апеляційного суду.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 28 ЛИПНЯ 2021 РОКУ

СПРАВА № 1309/3808/12

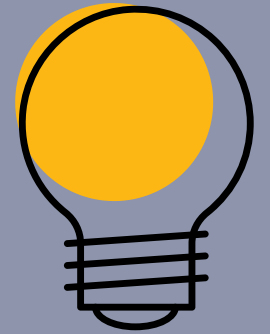
Позиція суду (касаційна інстанція)

Норми права, на які спирається Верховний Суд

- Статті 437, 440, 441 ЦК України та статті 11, 15, 50, 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права».
- Презумпція авторства: «суд повинен виходити із наявності матеріально-правової презумпції авторства (частина перша статті 435 ЦК, стаття 11 Закону)».
- Критерії для компенсації: пункт 12 та пункт 31 постанови Пленуму ВСУ № 5 (04.06.2010).

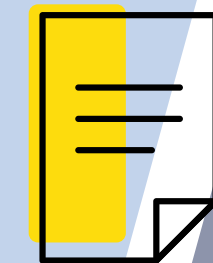
ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОГО СУДУ (КАСАЦІЯ) ВІД 28 ЛИПНЯ 2021 РОКУ

СПРАВА № 1309/3808/12

Оцінка доказів і висновки

- Апеляційний суд правильно встановив, що «через сайти ... які належать відповідачу, здійснювався продаж комп'ютерних програм ІНФОРМАЦІЯ_15, ІНФОРМАЦІЯ_16, автором яких є позивач».
- Відповідач «не надав жодних доказів того, що вказані сайти йому не належать чи/або на цих сайтах розміщені інші, не належні позивачу комп'ютерні програми».
- Отже, факт порушення майнових прав доведено, а «компенсація підлягає виплаті у разі доведення факту порушення майнових прав ..., а не розміру заподіяних збитків».
- Сума 50 000 грн (10 МЗП) апеляційним судом визначена «з урахуванням засад справедливості, добросовісності та розумності» і залишена без змін.

**РІШЕННЯ БАБУШКІНСЬКОГО РАЙОННОГО СУДУ М.
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ВІД 02 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
СПРАВА № 200/10952/19**

РІШЕННЯ БАБУШКІНСЬКОГО РАЙОННОГО СУДУ М. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ВІД 02 ГРУДНЯ 2019 РОКУ СПРАВА № 200/10952/19

Сутність спору

Цивільна справа № 2/200/3662/19 розглядалася «про захист авторських прав» на комп'ютерну програму-застосунок «ІНФОРМАЦІЯ_1».

Позивач **ОСОБА_1** просив:

- «визнати право на комп'ютерну програму-застосунок “ІНФОРМАЦІЯ_1” за первинним автором **ОСОБА_1**»;
- «заборонити дії, що порушують авторське право і суміжні права **ОСОБА_1** ... з боку **ОСОБА_2** та **ОСОБА_3**».

Підставою позову стало те, що 08 березня 2018 р. програму було «заблоковано та зупинено його продаж» в App Store за скаргою **ОСОБА_2**, який надав Свідоцтво № НОМЕР_6. Пізніше **ОСОБА_3** отримав Свідоцтво № НОМЕР_8 та опублікував застосунок під назвою «ІНФОРМАЦІЯ_19».

РІШЕННЯ БАБУШКІНСЬКОГО РАЙОННОГО СУДУ М. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ВІД 02 ГРУДНЯ 2019 РОКУ СПРАВА № 200/10952/19

Позиція сторін

Позивач ОСОБА_1

- «Ним було розроблено та втілено ідею щодо створення комп'ютерної програми-застосунку «ІНФОРМАЦІЯ_1»».
- Всі роботи (програміст, дизайнер, маркетолог, адміністратор) фінансував саме він; надані договори й платіжні документи.
- 27 серпня 2016 р. застосунок розміщено в App Store; кількість переглядів – 1 128 983; розповсюджено 10 584 копій.
- Свідоцтва відповідачів «видані без підтвердження їх авторських прав» і порушують його виключні права.

Відповідач ОСОБА_2

- Належно повідомлений, «відзиву на позовну заяву не надав».
- У скарзі до App Store стверджував, що володіє доменом «ІНФОРМАЦІЯ_18» і є автором на підставі Свідоцтва № НОМЕР_6.

РІШЕННЯ БАБУШКІНСЬКОГО РАЙОННОГО СУДУ М. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ВІД 02 ГРУДНЯ 2019 РОКУ

СПРАВА № 200/10952/19

Відповідач ОСОБА_3

- У поясненнях просив «розглядати справу без його участі»; визнав, що «ОСОБА_1 є автором», а сам він «є вигодонабувачем».
- Пояснив отримання свідоцтва бажанням захистити вкладені кошти після блокування додатка.

Експертні висновки

- Висновок № 34 (патентний повірений): Свідоцтво № НОМЕР_6 «порушує авторське право ОСОБА_1»; коди тотожні частинам, опублікованим ОСОБА_1.
- Висновок № 048: файли з диска до свідоцтва ОСОБА_2 «не є комп'ютерною програмою»; код GitHub належить ОСОБА_1 і датований лютим 2017 р.

РІШЕННЯ БАБУШКІНСЬКОГО РАЙОННОГО СУДУ М. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ВІД 02 ГРУДНЯ 2019 РОКУ

СПРАВА № 200/10952/19

Позиція суду

Встановлені факти

- «Програма була вперше оприлюднена» 27.08.2016 р. саме позивачем.
- Усі договірні та фінансові документи підтверджують творчу й матеріальну участь ОСОБА_1.
- «Прив'язування домену до власної електронної пошти не є підставою для визнання авторства».

Оцінка свідочств відповідачів

- Свідочтво ОСОБА_2 «підтвердженням авторських прав ... не являється».
- «Видача ... є порушенням авторського права та суміжних прав ОСОБА_1».
- Доступ ОСОБА_3 до GitHub і Google-диска «не є підставою для визнання авторства», бо «він не вкладав інтелектуальної власності до проекту».

РІШЕННЯ СУДУ ЄС У СПРАВІ C-406/10 ВІД 2 ТРАВНЯ 2012 РОКУ (SAS INSTITUTE INC)

РІШЕННЯ СУДУ ЄС У СПРАВІ C-406/10 ВІД 2 ТРАВНЯ 2012 РОКУ (SAS INSTITUTE INC)

1. Сутність спору

У справі C-406/10 SAS Institute Inc. v World Programming Ltd (рішення Суду ЄС від 2 травня 2012 р.) поставлено питання, чи становить порушення авторського права відтворення функціональності комп'ютерної програми, її мови програмування та формату файлів даних у іншій, незалежно створеній програмі без доступу до вихідного коду першої програми, а також чи порушує авторське право відтворення певних елементів інструкції користувача. В основі спору лежить вимога SAS Institute захистити авторські права на власну систему програм (System SAS) і пов'язані інструкції від дій WPL, яка розробила альтернативний продукт (World Programming System), здатний виконувати ті самі скрипти мовою SAS.

РІШЕННЯ СУДУ ЄС У СПРАВІ C-406/10 ВІД 2 ТРАВНЯ 2012 РОКУ (SAS INSTITUTE INC)

2. Основний виклад справи

SAS Institute протягом 35 років створила інтегрований набір програм «System SAS»; ключовий модуль — Base SAS — дає змогу користувачам писати та виконувати скрипти мовою SAS (п. 23). World Programming Ltd побачила попит на програму, що могла б виконувати такі скрипти, та розробила World Programming System, «як-мога точніше імітуючи» компоненти SAS, аби ті самі вхідні дані давали ті самі результати (п. 24). Національний суд установив, що WPL не мала доступу до вихідного коду SAS і не декомпільовала його (п. 25) і **що «спостереження, вивчення та перевірка функціонування програми» конкурентом саме по собі не є порушенням (п. 26).**

SAS Institute подала позов, стверджуючи про наявність:

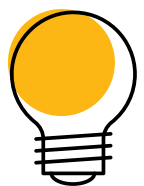
- а. копіювання інструкцій користувача;*
- б. опосередковане копіювання програм;*
- с. порушення умов ліцензії «Learning Edition»;*
- д. порушення авторських прав створенням власної інструкції (п. 27).*

РІШЕННЯ СУДУ ЄС У СПРАВІ C-406/10 ВІД 2 ТРАВНЯ 2012 РОКУ (SAS INSTITUTE INC)

Сторона	Аргументи (за текстом ухвали на запит)
SAS Institute	• WPL «скопіював інструкції», що порушує авторські права на них. • WPL «опосередковано скопіював» комп'ютерні програми, відтворивши їх функціональність. • WPL використала «Learning Edition» поза межами некомерційної ліцензії, порушивши договір і авторське право. • Власна інструкція WPL також відтворює охоронювані елементи (п. 27).
World Programming Ltd	• Створила нову програму, лише спостерігаючи, вивчаючи та перевіряючи роботу SAS (п. 24, 25, 44). • Не копіювала вихідний код і не декомпільовала його (п. 25, 44). • Має право на підставі ст. 5(3) Директиви 91/250 спостерігати програму, щоб з'ясувати ідеї та принципи, і відтворити функціональність, не копіюючи форму вираження.

РІШЕННЯ СУДУ ЄС У СПРАВІ C-406/10 ВІД 2 ТРАВНЯ 2012 РОКУ (SAS INSTITUTE INC)

Ключові висновки Суду

- Ідеї та принципи (функції, мова, формат файлів) не захищаються, охороняється лише конкретна форма коду (ст. 1(2) Директиви 91/250).
- Спостереження та тестування програми ліцензіатом задля з'ясування ідей допустимі незалежно від ліцензійних обмежень, якщо немає копіювання вираження (ст. 5(3)).
- Інструкція користувача охороняється як літературний твір; відтворення її оригінальних елементів у програмі чи іншій інструкції може бути порушенням, якщо відтворено саме «вираження інтелектуальної творчості».

nipo.gov.ua

☎ +380 (44) 494-05-51

✉ office@nipo.gov.ua

📍 м. Київ, вул. Дмитра Годзенка, 1

